

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

XXXVIII. De Procuratoribus. D. 15. S. 9. C. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

quia Constitutio fundata super aliqua qualitate, extenditur ad omnes existentes sub illa qualitate. Denique c. 3. & ult. h. t. ait Pontifex: „Cum Sacerdotis sit officium nulli nocere, omnibus autem velle prodesse, non nisi pro seipso vel Ecclesia sua, vel (si necessitas incumbat) pro personis sibi devinctis aut miserabilibus sibi licitum est postulare; nempe neque in Tribunali Ecclesiastico, neque sæculari. Nihilominus in Rom. Curia ex consuetudine & indulgentia Summi Pontificis etiam Clerici Advocationis munus obire possunt, ut notat Pirrh. *h. t. n. 12.* Extra Curiam facile obtinetur dispensatio, ut possint postulare in causis civilibus, & in criminalibus pro reo.

3. *An Advocatus possit patrocinari cause minus probabili?* Vide in Nucl. Theol. Exam. 3. n. 9. §. *Ex hoc.*

TITULUS XXXVIII.

De Procuratoribus.

I. PROCURATOR quasi pro alio Curator Germanicè *Anwald* est, qui aliena negotia mandato Domini administrat. Si sit constitutus ad negotia extrajudicialia, dicitur *Mandatarius*; si ad litigiosa, est *Procurator ad lites*. Uterque vel est gene-

K

ralis.

ralis, vel specialis, prout nimirum quis
 ad omnia bona & negotia administranda,
 vel lites omnes tam præsentis quàm futu-
 ras prosequendas, aut ad certum nego-
 tium tantum vel certam litem expedi-
 dam constitutus est. Si Procurator gene-
 ralis sit constitutus sub clausula: *Com-
 libera*, potest omnia facere, quæ ipse Do-
 minus; si sit constitutus sine dicta clausula
 juxta *c. 4. & 5. h. t. in 6.* „ Ex vi generalitatis
 „ non potest agere in casibus, qui speciale
 „ mandatum exigunt, ut transigere, cri-
 „ mina vel defectus opponere, &c. nam
 dicitur *c. 2. in Clement. h. t.* „ Sub generalitate
 „ graviora non veniunt, quàm quæ
 „ procuratorio sunt expressa. Circa Pro-
 curatores h. t. specialiter statuta sunt se-
 quentia:

2. I. In Decret. C. 1. mandat Pontifici
 „ Episcopo litigaturo, ut personam instru-
 „ ctam cum mandato legaliter facto mi-
 „ tat, ut quidquid cum ea persona factum
 „ fuerit, jure subsistat. Unde Procurator
 in judicio se legitimare debet, quia gesta
 cum Procuratore falso in præjudicium
 Domini non valent. C. 4. „ Falsi seu
 „ revocati Procuratoris exceptio non so-
 „ lum ante sententiam, sed etiam postea
 „ potest objici, utpote quâ probatâ judi-
 „ cium nullum & nullius momenti con-

„roversiæ reputantur. Verùm ut habetur
 C. 8. „ Si postquam in causa jam conclu-
 „ sum est, ita ut nihil restet quàm sententia
 „ ferenda, revocatio Procuratoris pro illa
 „ causa dati impedire non potest, quo-
 „ minus possit procedi ad sententiam. Et
 C. 13. decernitur: „ Mandato procuratorio
 „ post litem contestatam revocato si hoc
 „ ignorante Iudice vel adversario factum
 „ fuerit, iudicium, quod idem quasi Pro-
 „ curator postmodum expertus est, ratum
 „ esse debebit. Ratio, quia Iudicis & ad-
 „ versarii interest, ut ipsis intimetur revo-
 „ catio, ne aliàs frustra in iudicio fatigentur,
 „ possetque clam revocans, si timeat causæ
 „ suæ, post sententiam proponere exceptio-
 „ nem falsi procuratoris, & sic ex dolo suo
 „ commodum sentiret.

3. II. In 6. h. t. decernitur C. 1. „ Non
 „ indiscretè Iudex egit, Procuratorem lai-
 „ cum ad agendum vel defendendum in
 „ causis spiritualibus admittendo. Licèt
 „ verò à Procuratore post litem contesta-
 „ tam possit (cùm Dominus litis sit effe-
 „ ctus) dari alius Procurator, qui dicitur
 „ *Affter-Anwald*; antea tamen non potest,
 „ nisi habeat mandatum cum potestate
 „ substituendi alium. Procurator verò da-
 „ tus ad negotia potest liberè quancocùn-
 „ que alium deputare. C. 2. Ante litem

„contestatam etiam sine causa Procurator
 „potest liberè revocari, non item postea
 „si nolit, nisi Domino inimicus fiat, vel
 „suspectus, vel impeditus, aut alia ratio-
 „nabilis causa subfit. C. 3. A Procuratore,
 „habente ad hoc potestatem, substitutus
 „suscepto mandato, etsi eo usus non fue-
 „rit, (licet in Delegato Papæ vices suas
 „alteri committente aliud censeatur) ul-
 „terius revocari non potest, nisi etiam
 „revocandi potestatem habeat.

4. „C. 5. Nedum ad negotia, sed etiam
 „ad Judicia filius - familias absque assensu
 „patris potest fieri Procurator; ad negotia
 „quidem post annum 17. ad judicia autem
 „non nisi major 25. annorum. C. 6. Si duo
 „Procuratores non in solidum depute-
 „tur, unus sine altero non admittitur, (ex-
 „ceptis causis electionum, &c. in quibus
 „quia celeriolem expeditionem exigunt
 „ex sic deputatis unus magis idoneus eligi
 „potest) secus, si in solidum sint consti-
 „tuti; sed tunc admittetur, qui per litis
 „contestationem negotium prius occupa-
 „bit; alter verò postea non amplius ad-
 „mittetur, nisi priorem impediri con-
 „tingeret, aut prosequi nolit, nec alium
 „substituerit, tum secundus negotium
 „prosequi poterit, primus autem nec im-
 „pedimento cessante negotium resumet.

5. Denique C.9. & ult. h.t. in 6. decernitur: „Procurator ad matrimonium contrahendum non aliter est utilis, nisi mandatum habeat speciale, sine quo propter rei arduitatē (ut fieri potest in aliis causis) neminem sibi potest substituere. Si verò, antequam contraxerit, à Domino revocatur, matrimonium postea ab eodem contractum (etsi tam ipse, quàm persona, cum qua contraxit, revocationem penitus ignorent) nullius momenti existit, cum consensus Procuratorem constituentis deficiat. Ratio, quia in matrimonio jus positivum supplere nequit consensus jure naturæ & Divino requisitum, uti in aliis contractibus civilibus à jure humano pendentibus.

6. III. In Clement. c. 4. & ult. h. t. deciditur: „Procurator, à Prælato vel Rectore Ecclesiæ aut Beneficii pro Ecclesia sua vel Beneficio constitutus, per mortem constituentis revocatus censetur, etiam quoad negotia jam incepta, & in quibus per ipsum lis fuerit ante mortem hujusmodi contestata. Ratio decisionis est, quia per mortem jus illorum extinguitur, quod non transit ad successorem tanquam eandem cum defuncto personam; sicut in civilibus jus defuncti transit ad hæredem, cujus nomine re non in-

tegrâ Procurator potest sine novo mandato causam prosequi.

7. Ex his patet, differentiam esse inter Advocatum & Procuratorem; ille enim non tantum alienæ, sed etiam suæ causæ patrocinari potest; est semper etiam sine causa revocabilis, ac si colludat cum adversario, vel secreta suæ partis ipsi prodatur tanquam falsarius tenetur de *prevaricatione*. Econtra Procurator solum agit nomine alterius, cuius vicem supplet; potest contestatam litem nequit sine causa revocari, quia fit Dominus litis, non causæ, quatenus habet potestatem prosequendi litem concipiendo merita causæ, ejusque fundamenta in jure vel facto consistentia per verba in suam personam, & agendi, pro optimo factu videbitur; ipsiusque negligentia vel factum præjudicat Domino, nisi fines mandati egressus sit; ac si quid fraude, dolo aut culpâ ipsius gestum fuerit competit Domino *Actio Mandati*; Res autem judicatam propterea rescindi non oportet. *L. Si Procurator C. h. t.*

TITULUS XXXIX.

De Syndico.

SYNDICUS Latine *Defensor* proprie est ille, qui à Communitate v. g. Rep. C.